

Op de eerste dag van de week kwam Maria Magdalena vroeg in de morgen – het was nog donker – bij het graf. Zo begon de evangelielezing, en deze eerste zin ging eigenlijk nog verder, maar ik pauzeer hier even. Op het eerste gezicht lijkt dit misschien gewoon een introductiezin, een zin waar je snel aan voorbij leest, op weg naar waar het werkelijk om gaat. Maar schijn bedriegt, in dit geval. Want er wordt zoveel gezegd in deze eerste halve zin, teveel om zomaar aan voorbij te lezen.

Überhaupt is het een gehaaste tekst die we net lazen. Ik bedoel niet dat het slordig is opgeschreven, maar dat iedereen haast lijkt te hebben. Maria gaat straks rennen, Petrus en de andere leerling gaan rennen. En het begint zelfs eigenlijk al eerder, in de verzen voorafgaand aan dit fragment. Daarin neemt Josef uit Arimatea, die in het geheim een leerling van Jezus was, zijn lichaam mee en samen met Nikodemus – de man die ook al eens 's nachts in het geheim bij Jezus was gekomen - voltrok hij de uitvaartrituelen. U kunt het zich ongeveer voorstellen: twee mannen, van wie de buitenwereld niet mag weten dat zij volgelingen van Jezus zijn, halen een gehangene van het kruis en zeulen met zijn lichaam door de nacht. Wat als ze nu, uitgerekend nu, gezien zouden worden? Wat een prachtige daad van grootse tegenstellingen: het hart zegt ja, het hoofd zegt nee. Het hart wint – de liefde wint. Als een kleine vooraankondiging van wat nog gebeuren gáát.

Daarna gaat ons verhaal dus verder zoals we gelezen hebben: Maria Magdalena kwam, op de eerste dag, vroeg in de morgen – het is nog donker – bij het graf. Op de eerste dag. Dat staat daar niet voor niets, en het is veel meer dan alleen een tijdsaanduiding. De eerste dag, dat betekent: als alles nog nieuw is, vers, nog niets al ingevuld of bedorven. Als versgefallen sneeuw is de week: alles is nog mogelijk. Bovendien - al staat dat nergens - is het de derde dag sinds alles gebeurd is, en ook het getal drie is in de bijbel uitermate symbolisch: de derde dag is altijd de dag van redding, van

omkeer, van nieuw begin. Na drie dagen is het de eerste dag van de week. Tel dat bij elkaar op en u weet: hier gaat iets gebeuren. Drie en één zijn samen nieuw. Nieuw als in radicaal nieuw, als in alles anders.

En de eerste sporen in die versgevalen sneeuw, in deze dag die nu al gonst van belofte, zijn van een vrouw. Maria Magdalena. De vrouw die eens door zeven duivels werd bezeten en door Jezus werd bevrijd. Ook hier zijn cijfers niet willekeurig, want zeven is het getal van de volledigheid. Ze werd dus helemaal door haar demonen bezeten, ze was helemaal 'van God los'.

Sindsdien is Maria Magdalena Jezus' trouwste vriendin. Ze voelde dingen aan die niemand anders wilde weten, zoals die avond dat ze naar hem toe ging om hem met olie te balsemen – een rouwritueel dat niemand begreep behalve Jezus zelf.

Maria Magdalena staat op en gaat op weg. Het is nog vroeg, het is nog donker. Ook dat is veel meer dan enkel een tijdsaanduiding. Het is nog donker, dat wil zeggen, het is nog donker in háár. Ze is bang, radeloos, buiten zichzelf van verdriet. Het is nog donker, als op de eerste dag van de schepping, toen Gods Geest weliswaar al over het water zweefde, maar de aarde nog woest en leeg was.

Maar ze is opgestaan en op weg gegaan. Ze loopt – al weet ze dat zelf nog niet – naar het licht. En om bij dat licht te komen, moet ze naar een graf. Gods wegen zijn ondoorgrondelijk. "En ze zag dat de steen van het graf was weggerold". Hier begint het dan. Hier begint het door te breken, het besef dat vanaf deze dag alles anders, alles nieuw wordt. De evangelist Johannes wil het best nog wat sterker aanzetten: als we het nog niet hadden begrepen uit zijn verwijzingen naar 'de eerste dag' en 'op de derde dag' dan doet hij het zo: hier, bam, een

steen die van zijn plaats is gerold. Een merksteen, zo gezegd. Open je oren: vanaf nu is alles anders.

Johannes verspilt er verder geen woorden aan hoe die steen van zijn plek gekomen is, maar zet onmiddellijk Maria in beweging: *zij liep snel naar Simon Petrus en de andere, de door Jezus beminde leerling*. De andere evangelisten besteden daar iets meer aandacht aan: Matteüs laat zelfs de aarde beven als er een engel uit de hemel afdaalt om de steen weg te rollen. Want het is ook niet niks. Er is iets geopend wat tot nu toe altijd gesloten was. De dood is niet meer wat hij eens was: iets achter een steen, iets weggestopt, iets volkomen vervreemd en afgesloten van het leven.

Opeens is daar... een opening. Iets om naar binnen te gaan en te ontdekken dat het niet zo eng is als je dacht. Een ruimte, een leegte die tegelijk ook zegt: hier moet je niet blijven. Hier is het niet, wat je zoekt. Als Petrus en de andere leerling arriveren, gaat Petrus direct naar binnen, terwijl de andere leerling buiten blijft staan. Waarom? Johannes legt het niet uit, maar misschien begint er bij hem al iets te dagen. Petrus wil het met eigen ogen zien, de ander ziet met zijn hart.

Misschien herinnert hij zich de woorden van Jezus, eerder gesproken: "Ze zullen de Mensenzoon doden, maar op de derde dag zal hij opstaan." Het graf is leeg, er is daar niets meer te zien, niets meer te halen. De dood is er verdwenen. En als de dood er niet meer is, dan blijft... het leven. Ook al weet de leerling niet wáár en hóe Jezus is, één ding staat als een paal boven water: hij ís. Hij heeft de dood achter zich gelaten. Een nieuwe tijd is aangebroken. Het licht is doorgebroken. Het licht heeft het duister overwonnen. Sinds die dag iedere dag opnieuw. Ook voor ons.